Svanemerking av

Rengjøringstjenester

Versjon 3 • dato - dato
Høringsforslag

Nordisk Miljømerking

Innhold

Hva er en svanemerket rengjøringstjeneste? 4

Hvorfor velge svanemerking? 4

Hva kan svanemerkes? 4

Hvordan søker man? 5

1 Generelle krav til søkeren 7
2 Krav til kjemikalier 8
3 Krav til transport 13
4 Krav til avfall 14
5 Bruk av miljømerkede produkter og tjenester 15
6 Poengsammenstilling 17
7 Kvalitet 17
8 Etikk/arbeidsmiljø og miljø/kvalitetsledelse 18

Markedsføring 21

Svanemerkets utforming 21

Etterkontroll 22

Bilag 1 Kontroll, forklaringer og veiledning, 4 sider
Bilag 2 Kjemikalier i rengjøringstjenesten
Bilag 3 Kjemikalier
Bilag 4 Miljø- og kvalitetsledelse, 4 sider
Bilag 5 Dokumentasjon for krav O17 Etiske krav
Bilag 6 O8 Ikke miljømerkede kjemiske produkter, stoffer som ikke kan inngå
Bilag 7 Beskrivelse av bedrift og tjeneste

076 Rengjøringstjenester, versjon 3, dato

Adresser

Nordisk ministerråd besluttet i 1989 å innføre en frivillig offisiell miljømerking, Svanen. Nedenstående organisasjoner/foretak er tildelt ansvaret for det offisielle miljømerket Svanen, av respektive lands regjering. For mer informasjon se nettsidene:

Danmark
Miljømærkning Danmark
Fonden Dansk Standard
Portland Towers
Göteborg Plads 1
DK-2150 Nordhavn
Tel: +45 72 300 450
Fax: + 45 72 300 451
info@ecolabel.dk
www.ecolabel.dk

Island
Norræn Umhverfismerking
á Íslandi
Umhverfisstofnun
Suðurlandsbraut 24
IS-108 Reykjavik
Tel: +354 591 20 00
Fax: +354 591 20 20
svanurinn@ust.is
www.svanurinn.is

Dette dokument kan bare kopieres i sin helhet og uten noen form for endring. Sitat kan benyttes hvis opphavsmannen Nordisk Miljømerking nevnes.

Finland
Miljömärkning Finland
Box 489
FI-00101 Helsingfors
Tel: +358 9 61 22 50 00
joutsen@ecolabel.fi
www.ecolabel.fi

Norge
Miljømerking
Henrik Ibsens gate 20
NO-0255 Oslo
Tel: +47 24 14 46 00
info@svanemerket.no
www.svanemerket.no

Sverige
Miljömärkning Sverige AB
Box 38114
SE-100 64 Stockholm
Tel: +46 8 55 55 24 00
svanen@svanen.se
www.svanen.se

Hva er en svanemerket rengjøringstjeneste?

En svanemerket rengjøringstjeneste:

- bruker en høy andel miljømerkede rengjøringsmidler

- minimerer forbruk av unødvendige kjemikalier

- minimerer miljøpåvirkningen fra transport

- har medarbeidere som er opplært innen både miljø og rengjøringsmetoder

- har kvalitetssystem for å sikre høy rengjøringskvalitet

Hvorfor velge svanemerking?

- Rengjøringstjenesten kan bruke varemerket Svanen i sin markedsføring. Svanemerket har høy troverdighet og er meget godt kjent i Norden.
- Svanemerket er en enkel måte å kommunisere sitt miljøarbeid og miljø-engasjement til kundene.
- Svanemerket synliggjør hvilke miljøbelastninger som er viktigst og viser dermed hvordan virksomheten kan redusere utslipp, ressursforbruk og avfallsbelastning.
- En mer miljøtilpasset drift gir et bedre utgangspunkt for fremtidige miljøkrav fra myndighetene.
- Svanemerkingen kan ses som en guide til arbeidet med miljøforbedringer i virksomheten.
- Svanemerking omfatter ikke bare miljøkrav, men også kvalitetskrav fordi miljø og kvalitet ofte går hånd i hånd. Det betyr at en svanelisens også kan ses som et kvalitetsstempel.

Hva kan svanemerkes?

Bedrifter som tilbyr vanlig rengjøring og/eller vindusvask kan svanemerkes. Med vanlig rengjøring menes regelmessige oppgaver som er nødvendig for å holde et innendørs område rent. Innsamling av avfall, hovedrengjøring og gulvpleie (inkludert polish- og voks-fjerning), regnes her som en del av dette. Vanlig rengjøring kalles i dette dokument kun rengjøring.

Rengjøringen kan omfatte, men er ikke begrenset til, områder som arbeidsplasser, toaletter, restauranter, hoteller, skoler eller private hjem.

Med vindusvask menes rengjøring av glass og vindusoverflater (innendørs og utendørs).

Om virksomheten tilbyr dels vanlig rengjøring (gulvpleie inkludert), dels vindusvask, kan begge disse tjenestene inkluderes i lisensen. Vanlig rengjøring skal inkluderes, mens det er valgfritt å inkludere vindusvask. Vindusvask skal oppfylle alle obligatoriske krav merket "(V)" (= alle O-krav med unntak av O2, O9 og O13).

Spesialrengjøring (desinfisering med mer) er ikke omfattet av produktgruppen. Se ytterligere forklaringer i kapittelet "Ordforklaring" i bakgrunnsdokumentet.

Avgrensingen gjør det mulig for rengjøring rettet mot private forbrukere, bedrifter og det offentlige å oppnå Svanemerket. Det gjelder både for rengjøring som utføres av søkeren og av underleverandører (dog kan maksimum 10 % av omsetningen av det som inngår i lisensen utføres av underleverandører som ikke er svanemerket).

Miljømerking skjer kun til hele bedriften - det vil si en søker kan ikke nøye seg med å selge svanemerket rengjøring til enkelte kunder og la øvrig salg være ikke-svanemerket. Dog kan utøveren dele bedriften opp i adskilte økonomiske resultatenheter (hvis rengjøringsbedriften internt er delt opp i avdelinger med hvert sitt regnskap, f.eks. regionsavdelinger, eller avdelinger eller divisjoner etter kundetyper). I så fall skal navnet på den eller de resultatenheter som det søkes for opplyses på søknadskjemaet.

Rengjøringsvirksomheter som søker om miljømerket er dog ikke avgrenset fra også å tilby andre rengjøringstjenester (så som spesialrengjøring) eller annen service. Dette må i tilfelle ikke markedsføres som en del av den svanemerkede rengjøringstjenesten.

Dokumentasjon av "Hva kan svanemerkes" gjøres i henhold til krav O1 Beskrivelse av bedrift og tjeneste.

Hvordan søker man?

Søknad og kostnader

For informasjon om søknadsprosessen og avgifter for denne produktgruppen henviser vi til respektive lands nettside. For adresser se side 2.

Hva kreves?

Søknaden skal bestå av et søknadsskjema/webskjema samt dokumentasjon som viser at kravene er oppfylt.

Kriteriene for rengjøringstjenester består av en kombinasjon av obligatoriske krav og poengkrav. De obligatoriske kravene markeres O + nummer og skal alltid oppfylles. Poengkravene markeres P + nummer og for hvert poengkrav som oppfylles gis et visst poeng. Poengene regnes sammen og for at lisens skal oppnås må en viss poengsum oppfylles.

For hvert krav er det beskrevet hvordan kravet skal dokumenteres. Det finns også ulike symboler som brukes for å lette arbeidet. Symbolene er:

✉ Send inn

🔑 Kravet kontrolleres på stedet.

For å få Svanelisens kreves at:

- Samtlige obligatoriske krav oppfylles

- Minst 58 % av den totale poengsum oppnås, se krav O13 Poengsammenstilling
- Nordisk Miljømerking har kontrollert på stedet

All informasjon som sendes til Nordisk Miljømerking blir konfidensielt behandlet. Underleverandører kan sende dokumentasjon direkte til Nordisk Miljømerking og denne informasjonen behandles også konfidensielt.

Lisensens gyldighetstid

Miljømerkingslisensen gjelder så lenge kriteriene oppfylles og så lenge kriteriene er gyldige. Kriteriene kan forlenges eller justeres, i slike tilfeller forlenges lisensen automatisk og lisensinnehaveren meddeles dette.

Senest ett år før kriteriene utløper, skal det meddeles hvilke kriterier som deretter skal gjelde. Lisensinnehaveren tilbys da muligheten til å fornye lisensen.

Kontroll på stedet

Før lisens bevilges kontrollerer Nordisk Miljømerking normalt på stedet at kravene oppfylles. Ved kontrollen skal underlag for beregninger, original til innsendt dokumentasjon, måleprotokoll, innkjøpsstatistikk og lignende som bekrefter at kravene oppfylles kunne fremvises.

Spørsmål

Ved spørsmål, kontakt gjerne Nordisk Miljømerking, se adresser på side 2. Mer informasjon og hjelp ved søknad kan være tilgjengelig. Besøk respektive lands nettsider for ytterligere informasjon.

1 Generelle krav til søkeren

O1 Beskrivelse av bedrift og tjeneste (V)

Søkeren skal beskrive sin virksomhet og underleverandører* (både svanemerkede og ikke-svanemerkede) av rengjøringstjenester som leveres, i henhold til bilag 7. Anvendte vikarbyråer skal også angis.

Andelen av renhold som skjer hos underleverandører som ikke er svanemerket, må ikke overstige 10 % av omsetningen av det som inngår i lisensen (vanlig rengjøring og/eller vindusvask).

**Underleverandører av rengjøringstjenester: se også krav O20 Underleverandører*

✉ Beskriv virksomheten og servicen som leveres og ønskes svanemerket, i henhold til bilag 7.

✉ Dokumentasjon av hvor stor del av den årlige omsetningen og hvilke arbeidsoppgaver som leveres av den enkelte underleverandør og vikarbyrå. Angi lisensnummer for svanemerkede underleverandører.

O2 Rengjorte kvadratmeter

Søkeren skal beregne antall rengjorte kvadratmeter gulvareal på et år.

Med rengjorte kvadratmeter menes den overflaten der rengjøringen utføres i henhold til produktgruppedefinisjonen; f.eks. vanlig rengjøring, hovedrengjøring, gulvpleie samt støvsuging og rens av tepper. Her inngår også tilsyn der rengjøringspersonalet i utgangspunktet kun går gjennom rommet og sjekker om det er behov for rengjøring og tømmer avfallsbøtter.

Hvis søkeren i tillegg til rengjøring tilbyr spesialrengjøring og eller øvrige tjenester, skal disse adskilles fra rengjøring i forbindelse med beregningen av antall rengjorte kvadratmeter i løpet av året.

Vindusvask unntas krav O2.

Det finnes to alternative måter å beregne antall rengjorte kvadratmeter:

1) Ut fra opplysninger om rengjøringsfrekvens og kvadratmeter i kontraktene. Se regneeksempel i bilag 1 avsnitt 2.

2) Ut fra antall produksjonstimer/årsverk:

Antall m2 på et år = antall årsverk x 330 000 m2

Antall årsverk multipliseres med en sjablongverdi for årsverk (en heltidsansatt anslås å rengjøre 330 000 m2 per år).

✉ Redegjørelse for beregning av antall rengjorte kvadratmeter gulvareal i løpet av et år, uten eventuelle ytelser som ikke omfattes av lisenssøknaden.

Ved alternativ 1:

a) Oversikt (regneark) over alle kunder der det fremkommer hvor mange kvadratmeter som rengjøres per uke eller per måned, og at dette multipliseres opp for ett år.

b) Vedlegg kopi av 5 kontrakter der antall kvadratmeter fremgår.

Ved alternativ 2:

Oversikt over ansatte som viser hvor stor andel av et årsverk de jobber.

2 Krav til kjemikalier

O3 Informasjon om kjemikalier (V)

Med kjemikalier menes alle kjemiske produkter til rengjøring, gulvpleie, vindusvask og tekstilvaskemidler for vask av kluter og mopper (både internt og hos eksterne vaskerier) se tabell i Bilag 2. For flere av kjemikaliekravene kan det være aktuelt at Nordisk Miljømerking mottar dokumentasjon direkte og konfidensielt fra kjemikalieleverandøren. På bakgrunn av denne dokumentasjonen vil Nordisk Miljømerking kunne gi lisenssøker tilbakemelding om kravet overholdes eller ei.

- Forbruket av kjemikalier oppgis på årsbasis.
- I tillegg vedlegges oppdatert innkjøpsliste.
- For hvert kjemikalie skal minimum følgende vedlegges:
    - Leverandørbruksanvisning/sikkerhetsdatablad ∗.
    - En kort beskrivelse av produktets funksjon og dosering, inkludert muligheter for doseringsanordninger (pumpe, målebeger, injeksjonssystem, doseringsanlegg). Dette kan fremgå av leverandørbruksanvisningen.

∗Sikkerhetsdatablad er kun nødvendig for kjemikalier som ikke er miljømerket.

✉ Bekreftelse fra leverandører med produktnavn og mengde innkjøpt per produkt på årsbasis.

✉ Firmaets innkjøpsliste for kjemikalier.

✉ Angivelse av hvem som er innkjøpsansvarlig for kjemikalier i rengjøringsfirmaet.

✉ Leverandørbruksanvisninger/sikkerhetsdatablad for kjemikalier som ikke er miljømerket og kort beskrivelse av kjemikalienes funksjon og dosering (kan fremgå av leverandørbruksanvisningen).

O4 Korrekt dosering (V)

For å sikre korrekt dosering, skal alle medarbeidere ha doseringsanordninger eller målebegere til rådighet, der hvor det rengjøres. Dette skal være en del av virksomhetens rutiner.

✉ Kopi av rutiner som viser at kravet overholdes.

🔑 Kontrolleres på kontrollbesøk.

O5 Kjemikalieforbruk (V∗)

Et kjemikalieforbruk∗ over 300 mikroliter∗∗/m2 er ikke tillatt.

∗Mengde kjemikalier til vindusvask inkluderes ikke i det øvrige kjemikalieforbruket, men oppgis separat.

Forbruket beregnes på basis av den totale mengde brukt rengjøringsmiddel (inklusiv vann i produktet). Tekstilvaskemiddel til vask av mopper og kluter (både ved intern vask og ved vask hos eksterne vaskerier) skal også medregnes. Tekstilvaskemiddel i pulverform skal multipliseres med 4 for beregning av kjemikalieforbruk.

Se eksempler på rengjøringsmidler som regnes med i bilag 2. Kjemikalier til spesialrengjøring kan unntas fra beregningen.

Kjemikalier som håndteres av rengjøringsfirmaet for kunden, uten at det har direkte med rengjøringstjenesten å gjøre, f.eks. påfylling av maskinoppvaskmiddel i kundens oppvaskmaskiner, påfylling av håndoppvaskmiddel til kundens bruk eller håndsåpe på toaletter, regnes ikke med.

** *1 liter = 1 000 000 microliter. 1 microliter = 0,000 001 liter.*

✉ Beregning av samlet forbruk av rengjøringsmidler (inklusiv tekstilvaskemidler til egne og eksterne vaskemaskiner) per m2. Utfylt bilag 3 kan brukes (kan rekvireres i elektronisk form hos Nordisk Miljømerking).

✉ Oppgi mengde kjemikalier brukt til vindusvask separat fra annet kjemikalieforbruk.

Ved bruk av eksterne vaskerier til vask av kluter og mopper skal følgende dokumenteres, for å beregne det totale kjemikalieforbruket:

✉ Bekreftelse fra vaskeri om mengde tekstilvaskemidler som brukes per kg mopp og klut. Alternativt kan sjablongverdien 18 ml/kg brukes.

✉ Bekreftelse eller faktura fra vaskeri som viser antall kg mopp og kluter som vaskes per år.

P1 Kjemikalieforbruk*

Forbrukes mindre enn 133 mikroliter kjemikalier/m2 rengjort areal: 5 p

Forbrukes mellom 133-166 mikroliter kjemikalier/m2 rengjort areal: 4 p

Forbrukes mellom 167-199 mikroliter kjemikalier/m2 rengjort areal: 3 p

Forbrukes mellom 200-232 mikroliter kjemikalier/m2 rengjort areal: 2 p

Forbrukes mellom 233-266 mikroliter kjemikalier/m2 rengjort areal: 1 p

Forbrukes mellom 267-300 mikroliter kjemikalier/m2 rengjort areal: 0 p

Forklaring på beregning se O5 Kjemikalieforbruk.

**Mengde kjemikalier til vindusvask inkluderes ikke i det øvrige kjemikalieforbruket, men oppgis separat.*

✉ Se O5 Kjemikalieforbruk.

O6 Andelen miljømerkede kjemikalier (V)

Minimum 90 % av de kjemiske produktene som brukes til vanlig rengjøring skal være miljømerkede*. Inntil 25 microliter** "ikke-miljømerket" kjemikalier/m2 unntas kravet og tas ikke med i beregningen.

Man kan altså trekke fra et volum med "Ikke-miljømerket" kjemikalier tilsvarende 25 microliter /m2 fra det totale volum kjemikalier. Av det gjenværende volum skal minimum 90 % være miljømerket.

Minimum 60 % av alle vindusvaskemidler skal være miljømerket*.

Andelen beregnes i volum-% av total mengde kjemikalier brukt per år. Se under bilag 2 hvilke kjemikalier som det skal regnes andel miljømerkede kjemiske produkter ut fra.

**Et miljømerket kjemisk produkt er merket med Svanemerket, EU Ecolabel eller Bra Miljöval.*

** *1 microliter = 0,000 001 liter.*

✉ Redegjørelse for andel miljømerkede kjemiske produkter i henhold til kravet.

P2 Miljømerkede kjemikalier

Er andelen av miljømerkede kjemikalier 97- 100 volum-%: 3 poeng

Er andelen av miljømerkede kjemikalier 92-96 volum-%: 2 poeng

Andelen regnes på samme måte som i O6 (der et volum med ikke-miljømerket kjemi tilsvarende 25 microliter/m2 kan trekkes fra før beregningen gjøres).

✉ Se O6 Andelen av miljømerkede produkter

O7 Ikke miljømerkede kjemiske produkter, fareklassifisering (V)

Kjemiske produkter som ikke er miljømerkede, skal ikke være klassifiseringspliktige som angitt i følgende tabell. Kjemiske produkter som inngår i rengjørings-servietter/wet-wipes - samt kjemi tilsatt mopper (såpeampuller som leveres i våtmopper) omfattes også av dette kravet og krav O8. I tillegg omfattes kjemikalier til vask av mopper og kluter (både ved intern vask og ved vask hos eksterne vaskerier**).

Tabell 1 Klassifisering av kjemiske produkter

Fareklasse og farekategori	**H-setning**
Farlig for vannmiljøet Akutt kategori 1 Kronisk kategori 1-4	H400, H410, H411, H412, H413
Akutt giftighet Kategori 1-4	H300, H310, H330, H301, H311, H331, H302* H312*, H332*
Spesifikk målorgantoksisitet med enkelt eller gjentatt eksponering STOT SE kategori 1-2 STOT SE kategori 3 (gjelder kun sprayprodukter)STOT RE kategori 1-2	H370, H371, H372, H373 H335 (gjelder kun sprayprodukter)
Alvorlig øyeskade Kategori 1 (gjelder kun sprayprodukter)	H318 (gjelder kun sprayprodukter)
Aspirasjonsfare Kategori 1	H304
Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt Kategori 1/1A/ 1B	H334, H317 eller merket med setningen «Inneholder (navnet på det sensibiliserende stoffet). Kan forårsake allergisk reaksjon.» ***
Kreftfremkallende egenskaper Kategori 1A/1B/2	H350, H351
Kjønnscellemutagenitet Kategori 1A/B/2	H340, H341
Reproduksjonstoksisitet Kategori 1A/1B/2	H360, H361, H362

Vi gjør oppmerksom på at produsentene av råvarer/produkt er ansvarlig for klassifiseringen.

Unntak:

-*Profesjonelle produkter kan merkes med H302, H312 og H332 hvis emballasjen er utformet slik at brukeren ikke kommer i kontakt med produktet.

- **Ved vask hos svanemerkede vaskerier er dokumentasjon av kjemikalie derfra ikke nødvendig.

- ***Tekstilvaskemidler unntas kravet H334, H317 eller merket med setningen «Inneholder (navnet på det sensibiliserende stoffet). Kan forårsake allergisk reaksjon.».

☒ Produktets sikkerhetsdatablad i henhold bilag II i REACH (Forordning 1907/2006/EF). Hvis produktet er merket med H332, H312, H302) skal en beskrivelse av emballasjens utforming vedlegges.

☒ Erklæring fra rengjøringsvirksomheten om at produkter klassifisert som H318 og H335 ikke skal benyttes på sprayflasker, hverken fortynnet eller ufortynnet.

O8 Ikke miljømerkede kjemiske produkter, stoffer som ikke kan inngå (V)

For kjemiske produkter**** som ikke er miljømerkede, skal følgende innholdsstoffer ikke inngå[1]:

- Reaktive klorforbindelser, som for eksempel natriumhypoklorit
- Klororganiske forbindelser
- Alkylfenoletoksylater (APEOs) og/eller alkylfenolderivat (APD)
- Lineære alkylbenzensulfonater (LAS)
- EDTA* og dets salter
- DTPA
- Nanomaterial/-partikler**
- Perfluorinerede og polyfluorinerede alkylerede forbindelser (PFAS)***
- Metyldibromoglutaronitrile (MG)
- Optisk hvitt
- Nitromusker og polysykliske muskforbindelser
- Stoff som anses å være potensielt hormonforstyrrende i kategori 1 eller 2 på EU's prioritetsliste over stoff som skal undersøkes nærmere for hormonforstyrrende effekter. Listen finnes i sin helhet på http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/pdf/final_report_2007.pdf (bilag L, side 238 og framover)
- Stoff som har blitt evaluert i EU å være PBT (Persistent, bioaccumulable and toxic) eller vPvB (very persistent and very bioaccumulable), i henhold til kriteriene i bilag XIII i REACH samt stoff som ikke er vurdert ennå, men som oppfyller disse kriterier.
- Stoffer på Kandidatlisten: http://echa.europa.eu/candidate-list-table
- Stoff som klassifiseres som CMR (kategori 1 og 2) i henhold til CLP.

Kjemi tilsatt mopper (f.eks. såpeampuller som leveres i våtmopper) skal oppfylle overstående krav. Kjemiske produkter som inngår i rengjøringsservietter/wet-wipes er også omfattet av dette kravet.

1 Som inngående stoff regnes, med mindre annet er nevnt, alle stoffer i produktet, også tilsatte additiver (f.eks. konserveringsmiddel eller stabilisator), men ikke forurensninger fra råvareproduksjonen.

Som forurensninger regnes rester fra produksjonen, inklusive råvareproduksjonen, som inngår i det ferdige produkt i konsentrasjoner under 100 ppm (0,0100 vekt %, 100 mg/kg), men ikke stoffer som tilsettes en råvare eller produkt bevisst, og med et formål, uansett mengde. Forurensninger på råvarenivå i konsentrasjoner over 1,0 % i råvaren regnes som inngående stoff. Også kjente avspaltningsprodukter fra inngående stoffer regnes som inngående stoff.

** Faste såpeprodukter (slik som f.eks. såpespon/sæbespåner/tvålflingor) kan inngå med et maksimalt sammenlagt innehold på opp til 0,06 % EDTA og fosfonater.*

*** Nanomateriale/-partikler defineres i henhold til EU-kommisjonens definisjon av nanomateriale datert 18. oktober 2011 "et naturlig, tilfeldig oppstått eller fremstilt materiale, som består av partikler i ubundet tilstand eller som et aggregat eller som et agglomerat, og hvor minst 50 % av partiklene i den antallsmessige størrelsesfordeling i en eller flere eksterne dimensjoner ligger i størrelsesintervallet 1-100 nm". Eksempel er ZnO, TiO2, SiO2, Ag og laponite med partikler i nanostørrelse i konsentrasjon over 50 %. Polymeremulsjoner regnes ikke som nanomateriale.*

**** Grunnpolish, gulvpolish og gulvvoks er unntatt. Se krav O9 for disse produkttypene.*

***** Kjemiske produkter som inngår i rengjøringsservietter/wet-wipes - samt kjemi tilsatt mopper (såpeampuller som leveres i våtmopper) omfattes også av dette kravet. I tillegg omfattes kjemikalier til vask av mopper og kluter (både ved intern vask og ved vask hos eksterne vaskerier).*

✉ Utfylt og underskrevet erklæring, bilag 6. Produkter brukt ved vask på svanemerkede vaskerier behøver ikke dokumenteres.

O9 Innhold av fluortensider og silikontensider i grunnpolish, gulvpolish og gulvvoks

Unntatt for krav til PFAS i O8 er fluortensider i grunnpolish, gulvpolish og gulvvoks.

Fluortensider i grunnpolish, gulvpolish og gulvvoks

Fluortensider kan kun inngå i en mengde tilsvarende 0,025 w/w % i grunnpolish, gulvpolish og gulvvoks.

De inngående fluortensiders fluorinerte karbonkjedelengde skal være mindre enn eller lik 5.

Forutsetning: Hvis produktet inneholder silikontensider, kan ikke fluortensider inngå i produktet.

✉ For grunnpolish, gulvpolish og gulvvoks: Beregning av mengde fluortensider i produktet, som viser at konsentrasjonen ikke overstiger 0,025 w/w % (se bilag 6).

✉ Dokumentasjon fra produsenten som viser at fluortensidenes karbonkjedelengde er mindre enn eller lik 5 (se bilag 6).

Silikontensider i grunnpolish, gulvpolish og gulvvoks

Silikontensider kan kun inngå i en mengde tilsvarende 0,25 w/w % i grunnpolish, gulvpolish og gulvvoks.

Forutsetning: Hvis produktet inneholder fluortensider, kan ikke silikontensider inngå i produktet.

✉ For grunnpolish, gulvpolish og gulvvoks: Beregning av mengde silikontensider i produktet, som viser at konsentrasjonen ikke overstiger 0,025 w/w % (se bilag 6).

O10 Parfyme og konserveringsmidler i produkter ved bruk av sprayflasker (V)

Parfyme og/eller allergene konserveringsmidler (klassifisert H317 eller H334) får ikke inngå i spray-produkter. Dette inkluderer "ready to use"-produkter og produkter overført til sprayflaske/triggerspray-flaske av rengjøringsfirmaet.

✉ Beskrivelse av rutiner som viser at kravet oppfylles.

✉ I innkjøpslisten skal det markeres hvilke produkter som er spray eller som fylles over på sprayflasker.

3 Krav til transport

Hvis søkeren ikke har biler, som benyttes til rengjøring, bortfaller krav til transport.

O11 Andelen av EURO 5b biler (V)

Andelen av EURO 5b biler (varebiler og personbiler) skal være minimum 95 % av den samlede mengde kjøretøyer. Alternativt skal minst 95 % av virksomhetens samlede kjørestrekning per år foretas i biler som lever opp til EURO 5b.

Kravet omfatter bedriftens egne og leasede personbiler og varebiler, som blir brukt i forbindelse med rengjøring. Kjøretøyer som brukes av arbeidsledere, driftsledere, rengjøringsassistenter, planleggere, inspektører mv. er således omfattet av kravet.

El-biler er utelukket fra denne beregningen. Hybridbiler skal oppfylle EURO 5b kravet.

✉ Oppgi antall biler totalt. Dokumenter hvilken Euro-norm hver bil oppfyller. Oppgi antall og andel biler som er EURO 5b. Alternativt, oppgi antall km kjørt totalt, og antall km kjørt med EURO 5b biler.

O12 Maksimalt forbruk av drivstoff til transport (V)

Kravet kan overholdes på to måter (ved vindusvask kan kun A brukes):

A) Det samlede forbruk av drivstoff til transport må ikke overstige 9,0 l bensin/diesel */100 km

eller

B) Det samlede forbruk av drivstoff til transport må ikke overstige 0,75 ml bensin/diesel **/m2

El-biler er unntatt kravet.

Kravet omfatter firmaets egne og leasede personbiler og varebiler, som blir brukt til kjøring i forbindelse med rengjøring. Kjøretøyer som brukes av arbeidsledere, driftsledere, rengjøringsassistenter, planleggere, inspektører mv. er omfattet av kravet.

** Hvis andre typer drivstoff enn bensin eller diesel benyttes, regnes energiinnholdet for disse om til tilsvarende energiinnhold i liter bensin på denne måten:*

- antall liter biodiesel = antall liter bensin

- antall liter bioetanol x 0,61

- antall kg hydrogen x 3,6

***1 liter bensin = 1000 ml*

Nordisk Miljømerking kan godkjenne omregningsfaktorer basert på nedre brennverdi for andre typer drivstoff (f.eks. gass) hvis disse kan dokumenteres.

✉ A) Forbruk i l (bensin/diesel)/100 km: Beregning av det samlede årlige forbruk drivstoff til transport per kjørte 100 km. Generelle data fra bilprodusenten om bilens drivstoffutnyttelse er ikke nok.

✉ B) Forbruk i ml/m2: Beregning av det samlede årlige forbruk av drivstoff til transport per rengjorte m2.

Poengkrav

Søkeren skal kun bruke et av kravene, P3 eller P4, avhengig av om man har dokumentert krav O12 via alternativ A eller B. Søkeren kan kun benytte poeng fra en av dem til den samlede poengsum.

Kravet omfatter firmaets egne og leasede personbiler og varebiler, som blir brukt til kjøring i forbindelse med rengjøring. Kjøretøyer som brukes av arbeidsledere, driftsledere, rengjøringsassistenter, planleggere, inspektører mv. er omfattet av kravet.

P3 Drivstofforbruk* til transport

Er drivstofforbruk til transport under 0,15 ml/m2: 5 p

Er drivstofforbruk til transport mellom 0,15-0,29 ml/m2: 4 p

Er drivstofforbruk til transport mellom 0,30- 0,44 ml/m2: 3 p

Er drivstofforbruk til transport mellom 0,45 – 0,59 ml/m2: 2 p

Er drivstofforbruk til transport mellom 0,60 – 0,70 ml/m2: 1 p

**Drivstofforbruk regnet som ml bensin/diesel som i krav O12 Maksimalt forbruk av drivstoff til transport.*

Forbruk i ml/m2: Beregning av det samlede årlige forbruk av drivstoff til transport per rengjorte m2.

✉ Beregning som i krav O12 Maksimalt forbruk av drivstoff til transport

P4 Drivstoffutnyttelse*

Er drivstofforbruk til transport under 5,0 l/100 km: 5 p

Er drivstofforbruk til transport mellom 5,0-5,9 l/100 km: 4 p

Er drivstofforbruk til transport mellom 6,0 – 6,9 l/100 km: 3 p

Er drivstofforbruk til transport mellom 7,0 – 7,9 l/100 km: 2 p

Er drivstofforbruk til transport mellom 8,0 – 8,5 l/100 km: 1 p

**Drivstofforbruk regnet i liter bensin/diesel som i krav O12 Maksimalt forbruk av drivstoff til transport. Forbruk er det sammenlagte forbruk av drivstoff til transport per antall kjørte km. Generelle data fra bilprodusenten om bilens drivstoffutnyttelse er ikke nok.*

✉ Beregning som i krav O12 Maksimalt forbruk av drivstoff til transport.

4 Krav til avfall

P5 Poser

Søkeren skal regne mengden av brukte poser til søppelbøtter og papirkurver i milligram (mg) per antall rengjorte kvadratmeter (m2) i løpet av året.

Poengfordelingen er som følger:

Forbrukes under 50 mg poser/ m2: 4 p

Forbrukes mellom 50 - 99 mg poser/m2: 3 p

Forbrukes mellom 100-149 mg poser/ m2: 2p

Forbrukes mellom 150-200 mg poser/ m2: 1 p

Forbrukes over 200 mg poser/ m2: 0 p

Søppelsekker til rengjøringsvogner regnes ikke med.

Hvis søkeren kun har opplysninger om antall brukte ruller, kan han beregne vekten ut fra et gjennomsnittlig antall poser per rull.

Hvis søkeren har plastposer og mangler opplysninger om vekten på en pose, skal han regne med en vekt på 10 gram per plastpose.

Hvis søkeren har en eller flere kunder, hvor ansvaret for tømming av søppelbøtter ikke er en del av rengjøringstjenesten, eller rengjøringsfirmaet ikke har medbestemmelse over hvilke poser kunden bruker (de tømmer kun søppelbøtter), skal forbruk av søppelposer hos denne kunde ikke medregnes. Dog skal det antall m2 som rengjøres hos denne kunde også tas ut av beregningen av forbruk av søppelposer.

✉ Beregning av det årlige forbruk av poser per rengjort kvadratmeter.

5 Bruk av miljømerkede produkter og tjenester

P6 Innkjøp av miljømerkede produkter og tjenester (maksimalt 7 poeng kan oppnås i dette krav)

Bruk av miljømerkede produkter og tjenester gir poeng som angitt i følgende tabell. Med miljømerket menes produkter og tjenester som er merket med Svanemerket, EU Ecolabel eller Bra Miljöval. For arbeidstøy inkluderes også GOTS som miljømerket. Maksimalt 7 poeng kan oppnås i dette poengkravet.

Tabell 2 Poeng ved bruk av miljømerkede produkter og tjenester

Produkt (% av innkjøpsvolumet)	Vilkår for poeng	Poeng	Dokumentasjon
Minst 90 % av tørkepapiret, (kjøkkenruller /husholdningspapir, papirhåndklær og toalettpapir) hos kunden er miljømerket.	Gjelder når virksomheten har ansvar for innkjøp og påfylling av tørkepapiret hos kunden	1 p	Oversikt over rengjøringsvirksom-hetens innkjøp av miljømerket tørkepapir (oppgi leverandør og miljømerke). Beregning av andelen av miljø-merkede tørkepapir i forhold til den samlede mengde tørkepapir som rengjøringsfirmaet leverer til kunder.

Minst 50 % av tøyhåndduksrullene hos kundene er miljømerket.	Gjelder når rengjøringsbedriften har ansvar for håndtering av tøyhåndduksruller hos kunden.	1 p	Oversikt over rengjøringsbedriftens håndtering av miljømerkede tøyhåndduksruller (oppgi leverandør og miljømerke). Beregning av andelen av miljømerkede tøyhåndduksruller i forhold til den samlede mengde tøyhåndduksruller som virksomheten håndterer for kunder.
90 % av såpen på kundenes toaletter er miljømerket.	Gjelder når virksomheten har ansvar for innkjøp og påfylling av såpe hos kunden.	1 p	Oversikt over rengjøringsbedriftens innkjøp av miljømerket såpe (oppgi leverandør og miljømerke). Beregning av andelen av miljømerket såpe i forhold til den samlede mengde såpe som rengjøringsbedriften leverer til kunder.
Arbeidstøy	Minst 50 % av det innkjøpte arbeidstøy til personalet (som rengjør) er miljømerket.	1 p	Faktura eller beskrivelse som viser, at 50 % av utgiftene ved innkjøp er for miljømerket arbeidstøy.
Minst 70 % av kluter og mopper som anvendes hos kunden er miljømerket.		1 p	Faktura eller beskrivelse som viser hvor stor del av kluter og mopper som er miljømerket.
Minst 50 % av bilvaskene vaskes i svanemerket bilvaskehall.	Gjelder vask av rengjøringsbedriftens bilpark.	2 p	Faktura eller beskrivelse som viser hvor stor del av virksomhetens samlede bilvask den miljømerkede bilvask dekker.
100 % av vaskeritjenesten	Ekstern vaskeritjeneste som innkjøpes skal være miljømerket.	4 p	Faktura eller beskrivelse som viser at den innkjøpte vaskeritjeneste er miljømerket

Minimum 50 % miljø-merkede produkter og tjenester innenfor andre produktgrupper *		1 p per produkt-gruppe, maksimum 2 p	Faktura eller beskri-velse som viser hvor stor del av virksom-hetens samlede innkjøp av den aktuelle produktgruppe som er miljømerket.

*Det er ikke mulig å få poeng i P6 for miljømerkede rengjøringskjemikalier, som gis poeng i P2.

6 Poengsammenstilling

O13 Poengsammenstilling

Rengjøringsfirmaet skal oppnå minimum 14 poeng med transport og 11 poeng uten. I følgende tabell er det oppsummert hvilke områder man kan score poeng i.

Tabell 3 Poengsammenstilling

Poengkrav	Antall oppnådde poeng	Maksimalt oppnåelige poeng
Kjemikalieforbruk		5 poeng
Andel miljømerkede kjemikalier		3 poeng
Transport (drivstofforbruk/ drivstoffutnyttelse)		5 poeng
Poser		4 poeng
Bruk av miljømerkede produkter og tjenester		7 poeng
Sum		

✉ Sammenstilling av poeng i henhold til tabell.

7 Kvalitet

O14 System for oppfølging av rengjøringskvalitet (V)

Rengjøringsbedriften må ha et system for overvåking av rengjøringskvalitet som gir objektive og reproduserbare resultater. Objektivitet og reproduserbarhet kan for eksempel oppnås, hvis kunden og rengjøringsbedriften er enige om

kvalitetsnivå og hvordan resultatet skal vurderes. Rengjøringsbedriften skal som minimum utarbeide følgende (skriftlig):

- Kvalitetspolitikk, deriblant hvordan kvalitet på arbeidet avtales og hvordan resultatet oppfølges

- Rutiner for styring og kontroll

- Rutiner for utarbeidelse av inspeksjonsrapporter

Hvis rengjøringsbedriften har et system for vurdering av rengjøringskvalitet i henhold til den nordiske standard INSTA800 "Rengjøringskvalitet – Målesystem for vurdering av rengjøringskvalitet" vil dette krav være oppfylt.

✉ Skriftlig kvalitetspolitikk, rutiner og eventuelle skjemaer, som blir brukt ved kvalitetskontrollen.

O15 Skriftlige arbeidsinstruksjoner (V)

Søkeren skal utarbeide skriftlige arbeidsinstruksjoner. De skal dekke oppgavene som er omfattet av rengjøringstjenesten.

For de vanligste rengjøringsoppgaver skal det være en arbeidsinstruksjon, som for eksempel kan inneholde opplysningene som nevnes nedenfor. Den skal være utarbeidet så den ikke hindrer variasjon i arbeidet:

- beskrivelse: kort beskrivelse av arbeidsoppgaven (f.eks. rengjøring i korridor, rengjøring av toalett osv.)
- kvalitet: spesifisering av avtalt kvalitet (hvis ingen kvalitet avtalt skrives "ingen kvalitet avtalt")
- frekvens: hvor ofte oppgaven skal utføres (f.eks. hver dag, hver uke, hvert år osv.) eller at avtalt kvalitet skal være oppnådd
- rengjøringsobjekt: hvilke overflater i rommet som skal rengjøres (f.eks. gulv, vegger, inventar osv.)
- aktuelle metoder: beskrivelse av metoder og hvilket utstyr, maskiner og kjemikalier som er aktuelle (flere alternativer kan være aktuelle og med-arbeider velger avhengig av bl.a. tilsmussing)

Hvis søkeren har et sertifisert miljøledelsessystem (ISO eller EMAS) som dekker rengjøringen som skal miljømerkes, kan kravet være oppfylt av dette system.

✉ Skriftlige arbeidsinstruksjoner

✉ Hvis søkeren har sertifisert miljøledelsessystem, sendes kopi av sertifikat, samt kopi av de avsnitt i systemet som dekker arbeidsinstruksjoner.

8 Etikk/arbeidsmiljø og miljø/kvalitetsledelse

O16 Myndighetskrav (V)

Rengjøringsbedriften skal sikre at gjeldende lover følges, inkludert bestemmelser vedrørende arbeidsmiljø og –sikkerhet, hygiene og helse. Hvis kravet ikke oppfylles, kan Nordisk Miljømerking inndra lisensen.

✉ Underskrevet søknadsskjema.

O17 Etiske krav (V)

Søkeren skal leve opp til nedenstående punkter:

- Være moms- og arbeidsgiveravgiftregistrert og (i Finland) være "förskottssuppbördsregistrede"
- Rengjøringsbedriften er ikke i restanse med skatter og avgifter

- Har en overenskomst og/eller tegnet kollektivavtale med et fagforbund for sine medarbeidere
- Rengjøringsbedriftens regnskap er godkjent av revisor
- Har en ansvarsforsikring
- Ha synlige navneskilt eller virksomhetskort/personkort på alle medarbeidere, så kunden kan se hvem som utfører service samt kan legitimere seg med gyldig ID-dokument ved henvendelse. I Norge kreves HMS-kort og i Sverige kreves Service ID eller ID 06.

Hvis rengjøringsbedriften ikke følger anbefalinger og beslutninger som pålegges av kompetente organer, som arbeidsretten, faglig voldgift eller forbrukerrett, kan Nordisk Miljømerking trekke lisensen.

Krav til underleverandører, se krav O20 Underleverandører

✉ Se bilag 5 Dokumentasjon for krav O17 Etiske krav.

O18 Opplæring av personale (V)

Rengjøringsbedriften skal ha en plan for opplæring av sitt personale med utgangspunkt i følgende grunnleggende emner:

- Informasjon om rengjøringsmidler, metoder, utstyr og maskiner.
- Orientering om avfallshåndtering.
- Informasjon om helse, sikkerhet og miljø.
- Opplæring i miljøvennlig kjøring til relevant personale, som f.eks. inspektører, driftsledere og rengjøringsassistenter med mye daglig kjøring mellom kunder.

I planen for opplæring skal det være angitt målsetning for når opplæringen skal være gjennomført, og hvilke personalgrupper som skal gjennomgå den. I planen for opplæring av nyansatte skal det fremgå hvor raskt etter ansettelsen at opplæringen skal være gjennomført.

Det skal også være en kort beskrivelse av hva opplæringen inneholder.

Planlagt opplæring kan være kortere for personer som allerede har en rengjøringsutdannelse eller praktisk erfaring innen for rengjøringsfaget.

Anbefalingene fra EFCI og UNI-Europa angående emner i opplæringen kan brukes. Se bilag 1 avsnitt 5.

✉ Plan for opplæringen.

O19 Kvalitetskrav (V)

Rengjøringsbedriften skal gjennom rutiner eller instruksjoner i et kvalitetssystem sikre:

- at kravene i miljømerkingskriteriene overholdes. Spesielt i forbindelse med endringer relevante for lisensieringen, reklamasjoner og avvikelser.
- at systemet for kvalitetskontroll (rengjøringskvalitet) for den miljømerkede tjeneste også i fremtiden er i overensstemmelse med den tilsendte informasjon.

Ytterligere beskrivelse kan ses i bilag 4.

✉ Kvalitetssystemet kan med fordel være en del av et allerede etablert system hos rengjøringsbedriften. Utfylt bilag 4. Hvis rengjøringsbedriften allerede har etablert et system, hvor overstående krav er dekket, kan dette brukes.

O20 Underleverandører og vikarbyråer som ikke er svanemerket, etiske krav (V)

Bruk av underleverandører og vikarbyråer som ikke er svanemerket, kan maksimalt utgjøre 10 % av søkerens omsetning (se O1 Beskrivelse av bedrift og tjeneste)

Ved bruk av underleverandører* og vikarbyråer som ikke er svanemerket, gjelder følgende:

- Underleverandøren eller vikarbyrået skal ha en overenskomst og/eller tegnet kollektivavtale med et fagforbund for sine medarbeidere.
- Underleverandøren eller vikarbyrået skal være moms- og arbeidsgiveravgiftregistrert.
- Rengjøringen skal utføres av underleverandørens eget personale. Underleverandøren må ikke hyre en annen underleverandør.
- Virksomheten skal ikke skylde/ha restanse med skatter eller avgifter.
- Skal ha en ansvarsforsikring.
- Medarbeiderne skal bære synlige navneskilt eller firmakort slik at kunden kan vite hvem som utfører servicen. I tillegg skal medarbeiderne kunne legitimere seg med gyldig ID-dokument ved henvendelse.

** Med "underleverandør" menes det tjenesteleverandører av renholdstjenester (eksternt firma som leverer tjenester direkte til søkerens kunder på oppdrag fra søkeren og for søkerens regning og risiko).*

*** Egne deltidsansatte vikarer omfattes ikke av dette kravet, men av samme krav som til bedriftens egne ansatte (se O17 Etiske krav).*

Se også krav O1 Beskrivelse av bedrift og tjeneste.

✉ Redegjørelse i henhold til kravet.

O21 Underleverandører og vikarbyråer som ikke er svanemerket, krav til kjemikalier (V)

Alle ikke-svanemerkede underleverandører som bruker andre kjemikaler enn søkerens kjemikalier, må oppfylle følgende krav for de aktuelle kjemikaliene:

- Skal oppfylle krav O7 Ikke miljømerkede kjemiske produkter, fareklassifisering
- Skal oppfylle O8 Ikke miljømerkede kjemiske produkter, stoffer som ikke kan inngå.

✉ Liste over kjemikalier.

✉ Produktets sikkerhetsdatablad i henhold bilag II i REACH (Forordning 1907/2006/EF). Hvis produktet er merket med H332, H312, H302) skal en beskrivelse av emballasjens utforming vedlegges.

✉ Oppfylle krav O7 Ikke miljømerkede kjemiske produkter, fareklassifisering og O8 Ikke miljømerkede kjemiske produkter, stoffer som ikke kan inngå.

O22 Periodisk oppfølging (V)

Det skal være rutiner for utarbeidelse av en årlig rapportering av forbruk i rengjøringsbedriften. Det er alltid den seneste årsrapporteringen som danner grunnlaget for overholdelsen av kriteriene. Årsrapporteringen skal som minimum inneholde opplysninger som kreves i dokumentasjonen av miljøkravene for svanemerking av rengjøringstjenester, se eksempel i bilag 4 avsnitt 4.

Søkeren skal sende inn den utfylte årsrapporteringen første gang i forbindelse med søknaden. Deretter skal den være tilgjengelig hos lisensinnehaver i lisensens

gyldighetstid. Hvis årsrapporteringen viser at det er endrede forhold hos rengjøringsbedriften i forhold til overholdelse av kravene, skal Nordisk Miljømerking kontaktes. Se "O19 Kvalitetskrav" angående endringer og avvik.

Nordisk Miljømerking kan i etterkant be om å få se årsrapporteringen på kontrollbesøk eller rekvirere den i forbindelse med etterkontroll.

✉ Rutine for utarbeidelse av årsrapportering.

🔑 På kontrollbesøk kontrolleres det at dokumentasjonen som ligger til grunn for årsrapportering er tilgjengelig.

O23 Dokumentasjon av Svanens krav (V)

Samtlige dokumenter som gjelder Svanelisensen, skal finnes tilgjengelig hos lisensinnehaver.

🔑 Kontrolleres ved kontrollbesøk.

Markedsføring

Miljømerket Svanen er et varemerke som er godt kjent og har høy troverdighet i Norden. Den svanemerkede rengjøringstjenesten kan markedsføres med Svanemerket så lenge lisensen er gyldig. Markedsføring av vindusvask kan kun skje hvis vindusvask inngår i lisensen.

Merket skal plasseres slik at det ikke oppstår tvil om hva merkingen betyr og slik at det fremgår at rengjøringstjenesten er miljømerket.

Mer om markedsføring kan leses i ”Regler for nordisk miljømerking av produkter” 22. juni 2011 eller senere versjoner.

Svanemerkets utforming

Svanemerket har følgende utforming:

Hver lisens får ett unikt åtte-sifret lisensnummer som skal brukes sammen med merket.

Mer om merkets utforming kan leses i ”Regler for nordisk miljømerking av produkter” 22. juni 2011 eller senere versjoner.

Etterkontroll

Nordisk Miljømerking kan kontrollere at rengjøringstjenesten oppfyller Svanens krav også etter at lisens er bevilget. Det kan f.eks. skje gjennom besøk på stedet eller ved å be om innsendelse av seneste årsrapportering.

Viser det seg at rengjøringstjenesten ikke oppfyller kravene kan lisensen inndras.

Bilag 1 Kontroll, forklaringer og veiledning, 4 sider

Bilag utarbeides etter høring (inkludert regneeksempel).

Bilag 2 Kjemikalier i rengjøringstjenesten

Bilag utarbeides etter høring.

Bilag 3 Kjemikalier

Bilag utarbeides etter høring (O5 Kjemikalieforbruk og O6 Andel miljømerkede kjemikalier).

Bilag 4 Miljø- og kvalitetsledelse, 4 sider

Bilag utarbeides etter høring.

Bilag 5 Dokumentasjon for krav O17 Etiske krav

Bilag utarbeides etter høring.

Bilag 6 O8 Ikke miljømerkede kjemiske produkter, stoffer som ikke kan inngå

Produktets navn:_____

Som inngående stoff regnes, med mindre annet er nevnt, alle stoffer i produktet, også tilsatte additiver (f.eks. konserveringsmiddel eller stabilisator), men ikke forurensninger fra råvareproduksjonen.

Som forurensninger regnes rester fra produksjonen, inklusive råvareproduksjonen, som inngår i det ferdige produkt i konsentrasjoner under 100 ppm (0,0100 vekt %, 100 mg/kg), men ikke stoffer som tilsettes en råvare eller produkt bevisst, og med et formål, uansett mengde. Forurensninger på råvarenivå i konsentrasjoner over 1,0 % i råvaren regnes som inngående stoff. Også kjente avspaltningsprodukter fra inngående stoffer regnes som inngående stoff.

Denne erklæring er basert på den kunnskap vi per dags dato har, basert på tester og/eller erklæring fra råvareprodusentene - med forbehold om ny viten. Skulle ny viten oppstå, vil undertegnede sende inn en oppdatert erklæring til Nordisk Miljømerking.

Inngår noen av følgende stoffer i produktet?

Reaktive klorforbindelser, som for eksempel natriumhypoklorit	Ja ☐ Nei ☐
Klororganiske forbindelser	Ja ☐ Nei ☐
Alkylfenoletoksylater (APEOs) og/eller alkylfenolderivat (APD)	Ja ☐ Nei ☐
Lineære alkylbenzensulfonater (LAS)	Ja ☐ Nei ☐
EDTA* og dets salter	Ja ☐ Nei ☐
DTPA	Ja ☐ Nei ☐
Nanomaterial/-partikler**	Ja ☐ Nei ☐
Perfluorinerede og polyfluorinerede alkylerede forbindelser (PFAS)***	Ja ☐ Nei ☐
Metyldibromoglutaronitrile (MG)	Ja ☐ Nei ☐
Optisk hvitt	Ja ☐ Nei ☐
Nitromusker og polysykliske muskforbindelser	Ja ☐ Nei ☐
Stoff som anses å være potensielt hormonforstyrrende i kategori 1 eller 2 på EU's prioritetsliste over stoff som skal undersøkes nærmere for hormonforstyrrende effekter ****	Ja ☐ Nei ☐

Stoff som har blitt evaluert i EU å være PBT (Persistent, bioaccumulable and toxic) eller vPvB (very persistent and very bioaccumulable), i henhold til kriteriene i bilag XIII i REACH samt stoff som ikke er vurdert ennå, men som oppfyller disse kriterier. Ja ☐ Nei ☐

Stoffer på Kandidatlisten: http://echa.europa.eu/candidate-list-table Ja ☐ Nei ☐

Stoff som klassifiseres som CMR (kategori 1 og 2) i henhold til CLP Ja ☐ Nei ☐

** Faste såpeprodukter (slik som f.eks. såpespon/sæbespåner/tvålflingor) kan inngå med et maksimalt sammenlagt innehold på opp til 0,06 % EDTA og fosfonater.*

*** Nanomateriale/-partikler defineres i henhold til EU kommisjonens definisjon av nanomateriale datert 18. oktober 2011"et naturlig, tilfeldig oppstått eller fremstilt materiale, som består av partikler i ubundet tilstand eller som et aggregat eller som et agglomerat, og hvor minst 50 % av partiklene i den antallsmessige størrelsesfordeling i en eller flere eksterne dimensjoner ligger i størrelsesintervallet 1-100 nm". Eksempel er ZnO, TiO2, SiO2, Ag og laponite med partikler i nanostørrelse i konsentrasjon over 50 %. Polymeremulsjoner regnes ikke som nanomateriale.*

**** Grunnpolish, gulvpolish og gulvvoks er unntatt. Se egen erklæring nedenfor for fluor- og silikontensider for disse produkttypene.*

***** Listen finnes i sin helhet på http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/pdf/final_report_2007.pdf (bilag L, side 238 og framover)*

For grunnpolish, gulvpolish og gulvvoks fylles dette ut i tillegg:

Inneholder produktet fluortensider eller silikontensider? Ja ☐ Nei ☐

Hvis ja, angi kjemiske navn, CAS-nr. og mengde i ppm, w/w % eller mg/kg:

_____

Hvis fluortensider, angi karbonkjedelengden: _____

Dato:_____ Navn:_____

Firmanavn:_____ Underskrift:_____

Bilag 7 Beskrivelse av bedrift og tjeneste

Bilag utarbeides etter høring.